

[Schroder.]

ket gaar og søger Arbejde, dygtige Arbejdere, som ikke kan faa fat i noget. Det er et Tidens Tegn, der ikke har noget som helst med Lærlingeforhold at gøre. Men det, der er det sørgelige ved Sagen, er, at naar der er slette Tider i Samfundet, maa dygtige Arbejdere gaa ledige paa Torvet, om de saa kan deres Fag aldrig saa godt; men oprinder der gode Tider, maa de daarligt uddannede Arbejdere blive ved med at spadsere, fordi de ganske simpelt ikke kan det, de skal antages til.

Det er hæderligt, at en Mand slaar sig ned i en Kælder eller en Stue for at oparbejde en eller anden Specialitet, og han maa for mig gerne kalde sig Mester; men hvis han antager en Dreng, beholder ham i en 4 eller 5 Aar og derefter slipper ham løs med Prædikatet Svend, uden at han kan noget som helst af det Fag, han har ofret disse Aar paa, ja, da er det maaske en Gerning, der er til Hjælp for vedkommende saakaldte Mester, men det er efter min Mening en stor Forseelse, saavel mod vedkommende unge Menneske som mod hele Samfundet.

Det ærede Medlem Hr. Koch udtalte, at Lovforslaget giver Lærlingen og Forældrene alle Rettigheder, saa at Mestrene slet ingen faar. Lovforslaget handler nu i og for sig ikke saa meget om Lærlingenes Rettigheder, men jeg er naturligvis enig med det ærede Medlem Hr. Rager i, at der i Loven maa være en Beskyttelse for Lærlingene, og det er, saa vidt jeg forstaaer, heller ikke det, der er Aarsagen til, at man i visse Mesterkredse er Modstander af Lovforslaget; nej, Grunden er den, at man ved Læreprøvekommissioner, ved Lærlingenævn, ved Voldgift og andre Institutioner lader Svende og Mestre være lige om Ansvar, lige om Pligterne og lige om Rettighederne.

Det støder Mesteræren, for som det ærede Medlem sagde, lige før han gik ned af Talerstolen, den Slags Ting har Mestrene hidtil besørget selv, skal vi saa ikke lade dem blive ved med det? Nej, vi lever nu en Gang i et Samfund, hvor Arbejdere og Arbejdsgivere er lige for Loven, og ogsaa paa det Omraade, her er Tale om, bør det være saaledes, at Mestre og Svende i Forening bedømmer Læreprøverne og de Forhold, hvorunder de unge Mennesker skal arbejde.

Jeg finder ikke Anledning til at fremkomme med flere Udtalelser; det meste af, hvad der er sagt af de ærede Medlemmer, er, som allerede bemærket, Gentagelser fra første Behandling.

J. C. A. Larsen: Jeg vil gerne til den højtærede Socialminister sige, at vi har vist i Grunden paa mange Punkter noget det samme Syn, kun falder det lidt forskelligt ud. Den højtærede Minister siger, at man maa forstaa, hvad Tiden kræver. Ja, det skal man jo helst forstaa, men nu mener den højtærede Socialminister, at Tiden kræver en Lærlingelov som den, han har stillet Forslag om, medens jeg mener, at dette Forslag er for vidtgaaende.

Her staaer altsaa den enes Paastand mod den anden. Jeg hævder, at mit Synspunkt er det rigtige, og maa jeg til Begrundelse heraf sige følgende til den højtærede Socialminister. Vi levede i en meget lang Aarrække under den første Lærlingelov, vi havde herhjemme; i 1917—18 fremsattes der Forslag til en ny Lov, Forslaget kom igen i 1918—19, men blev stadig ikke til Lov. Saa fremsattes der 1921 et Lovforslag, ud fra de Synspunkter, som gjorde sig gældende i Aarene lige efter Krigen, da der var Opsving paa alle Omraader, og da var man, tør jeg nok paastaa, fra alle Sider i høj Grad socialt interesseret og i høj Grad interesseret i store Fremskridt. Der er flere andre Love fra disse Aar, som vi sikkert nu ser paa med lidt andre Øjne end den Gang.

Vi fik altsaa i 1921 en Lov, der i meget høj Grad adskilte sig fra den, vi havde arbejdet under i en Menneskealder. Fra mange Sider advarede man Rigsdagen mod at vedtage denne Lov, navnlig advaredes der stærkt fra Haandværkerkredse. Men vi fik den altsaa, og da den kom til at virke ude i det praktiske Liv, viste det sig, at Følgen mange Steder blev den, at man nægtede at antage Lærlinge. I København har man indenfor Murerfaget og indenfor Malerfaget maattet træffe en særlig Ordning med forskellige Mestre for at faa uddannet Lærlinge. Ja, saadan formede det sig!

Derfor siger jeg til den højtærede Socialminister, at vel er jeg ikke i Tvivl om hans Forstaaelse og varme Hjerte for denne Sag, men der er jo et gammelt Ord,